

Det finländska pensionssystemet i finansmarknadens turbulens

Merkur Lectures in Business

Satu Huber 23.9.2011

- 1. Det finländska pensionssystemet**
2. Placeringsverksamhetens roll vid finansiering av arbetspensioner
3. Ett hållbart pensionssystem med hjälp av arbetshälsoverksamhet

Pensions-Tapiola – föregångare i arbetspensionsförsäkring och arbetshälsa

- Pensions-Tapiola är ett stort finländskt arbetspensionsförsäkringsbolag och utgör en del av den kundägda Tapiolagruppen.
- Bolagets uppgift är att förse arbetstagare och företagare med lagstadgat arbetspensionsskydd samt delta i utvecklingen av arbetspensionssystemet. Denna uppgift har Pensions-Tapiola innehaft sedan 1962.
- Pensions-Tapiola har placeringstillgångar på nästan 10 miljarder euro varav en tredjedel har placerats i aktier. Bolagets solvens är en av de bästa i branschen.
- Placeringsorganisationen har ca 30 anställda.
- Eftersom bolaget ansvarar för arbetspensionstillgångar och avkastning på dem ska tillgångarna placeras på ett avkastande och tryggt sätt.

Pensions-Tapiolas nyckeltal 2010

Premieinkomst	1,43 md €
Utbetalda pensioner	1,33 md €
Pensionstillgångar	9,51 md €
ArPL-försäkringar	25 940
ArPL-försäkrade	217 997
FöPL-försäkrade	47 285
Pensionstagare	117 955
Antalet personal	198

Vi är Finlands andra största pensionsförsäkrare
av företagare och tredje största av arbetstagare.

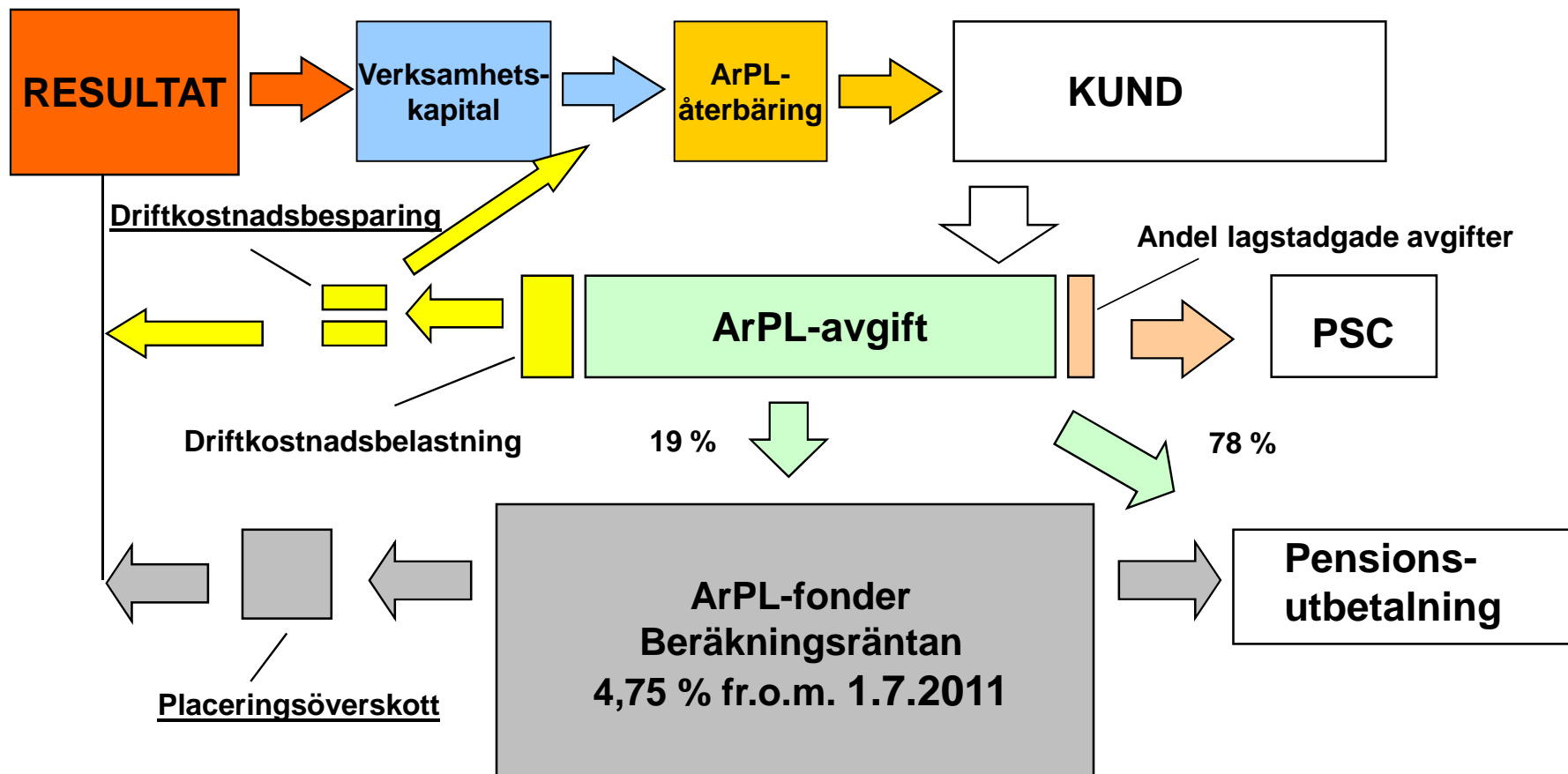

Tapiolagruppen i ett nötskal

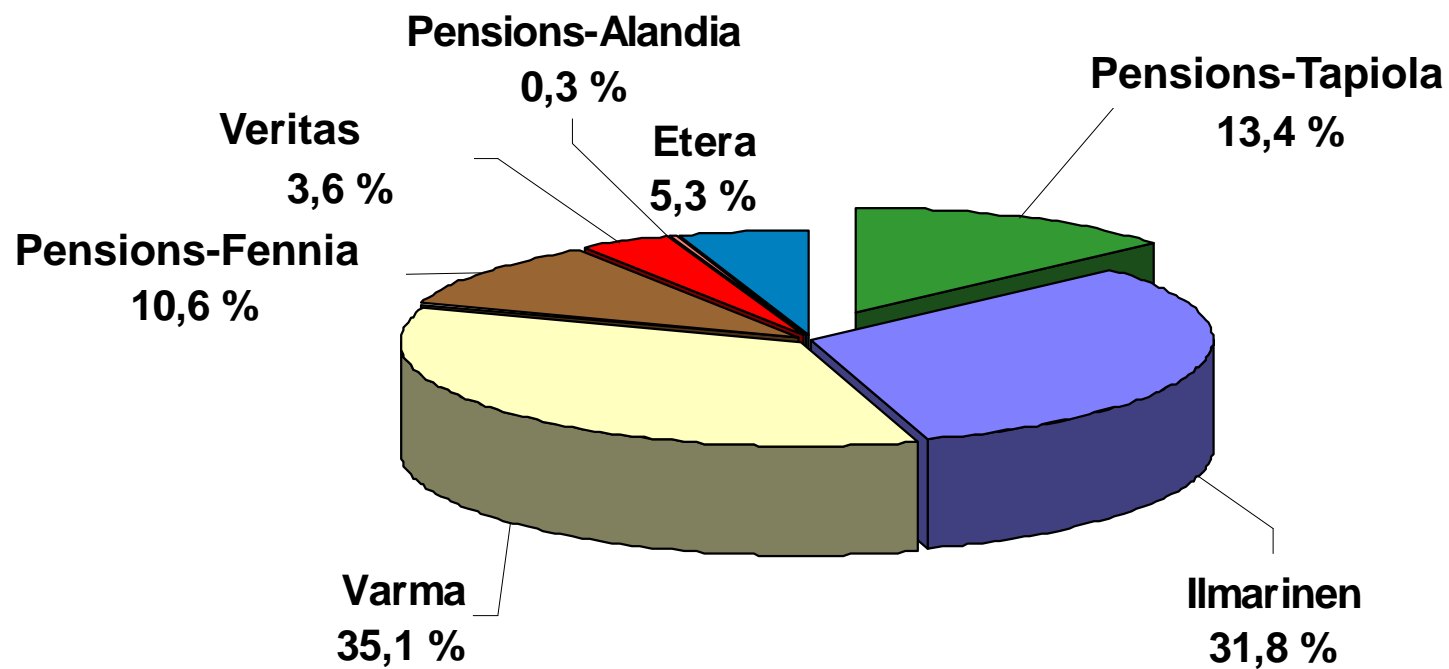
- Finlands största ömsesidiga finansgrupp
- Huvudkontor i Esbo
- Försäkringskoncernens omsättning ca 3 267 mn euro (2010)
- Företagskunder ca 18 000 och ägarkunder ca 1,2 mn (2010)
- Företagstjänsternas andel av affärsverksamhetens volym är 2/3
- Kundåterbärningar ca 100 mn € (2010)
- Antalet personal ca 3 000 (2010)

ArPL-systemet och återbäring

Marknadsandelar 2010

1. Det finländska pensionssystemet
- 2. Placeringsverksamhetens roll vid finansiering av arbetspensioner**
3. Ett hållbart pensionssystem med hjälp av arbetshälsoverksamhet

Placeringsverksamhetens roll vid finansiering av arbetspensioner

- Placeringsverksamheten främjar de långsiktiga målen med arbetspensions-systemet och minskar trycket på att höja avgiften.
- Olika typer av perioder på placeringsmarknaden påverkar avkastningen både på kort och lång sikt.
- Risktagning har en positiv inverkan på placeringarnas långsiktiga avkastning.
- Placeringsverksamheten är effektiv och kostnadsstrukturen låg också internationellt sett.
- Riskhantering främjar placeringsverksamhet som söker avkastning.
- Solvensberäkning och utveckling av systemet spelar centrala roller i den framtida verksamheten samtidigt som de ökar systemets transparens.
- Solvensen fungerar som en buffert mot normal fluktuation i placeringsverksamheten. När solvensen är tillräcklig kan man ta större risker i placeringsverksamheten och därigenom eftersträva bättre avkastning.

Förordningar som måste följas i placeringsverksamheten

Arbetspensionsbolagens placeringsverksamhet regleras av:

- Försäkringsbolagslagen (521/2008)
- Lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997):
Ett arbetspensionsförsäkringsbolags medel ska placeras på ett inkomstbringande och betryggande sätt.
- Lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden (1114/2006):
Pensionsanstalterna skall, i enlighet med den lagstadgade pensionsförsäkringens karaktär, i sin placeringsverksamhet se till att placeringarna diversifieras på ett ändamålsenligt sätt. Vid diversifieringen skall placeringarnas säkerhet, avkastning, likviditet och mångsidighet beaktas.

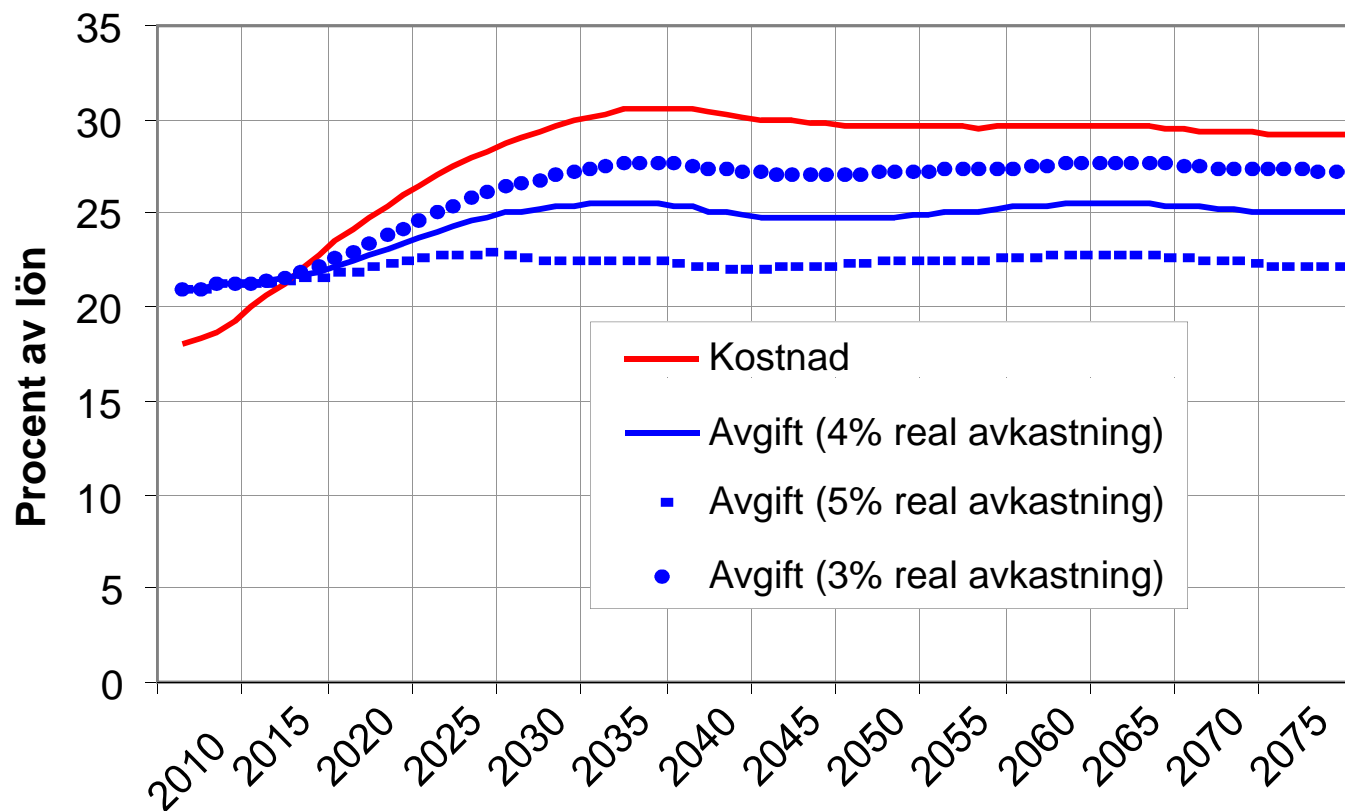
Placeringsverksamheten regleras även av myndighetsbestämmelser på lägre nivå som givits på basis av de ovan nämnda (t.ex. Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar).

Fonderingen spelar en stor roll i det finländska arbetspensionsskyddet

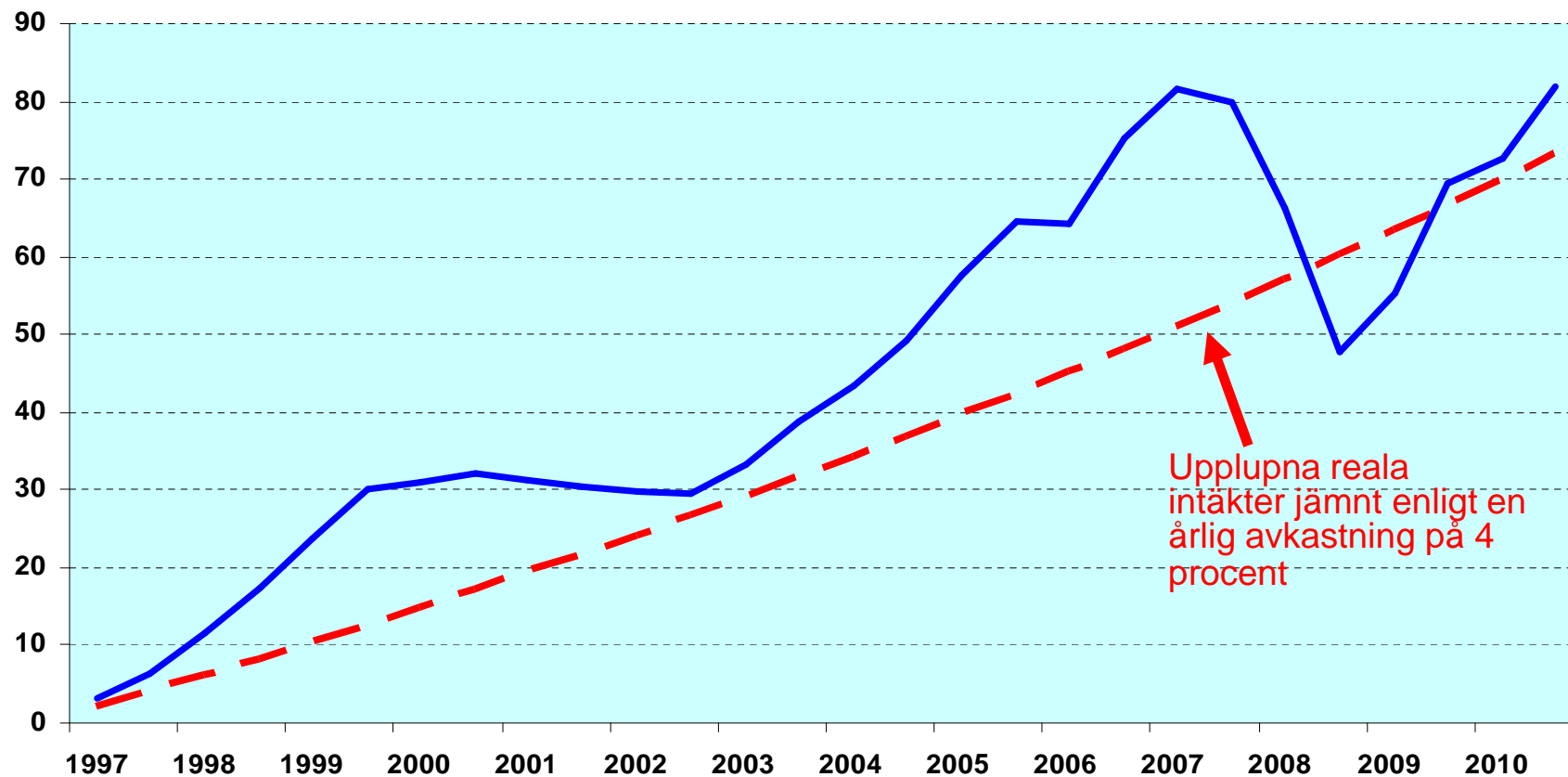
- Ca 80 % av pensionsavgifterna går direkt till finansiering av nuvarande pensionskostnader och 20 % till fonder. För närvarande är beloppet i fonderna drygt 1,5-faldigt jämfört med lönesumman.
- Den reala avkastningen på fonderna minskar behovet att höja arbetspensionsavgiften.
- I långsiktiga utgiftsprognoser har det antagits att den reala avkastningen på fonderna är utmanande 4 %.
- Om den reala avkastningen ökar med en procentenhet innebär det en "besparing" på ca 1,5 procentenhet i arbetspensionsavgifter.
- Avkastningen på fonderna räcker inte ensam till att lösa problemet med att finansiera pensionsskyddet.
- **Den viktigaste faktorn för balans vid finansiering av pensionsskyddet är en sund nationalekonomi: hög sysselsättning och stigande reala inkomster.**

ArPL-kostnader och -avgifter, procent av lönesumma

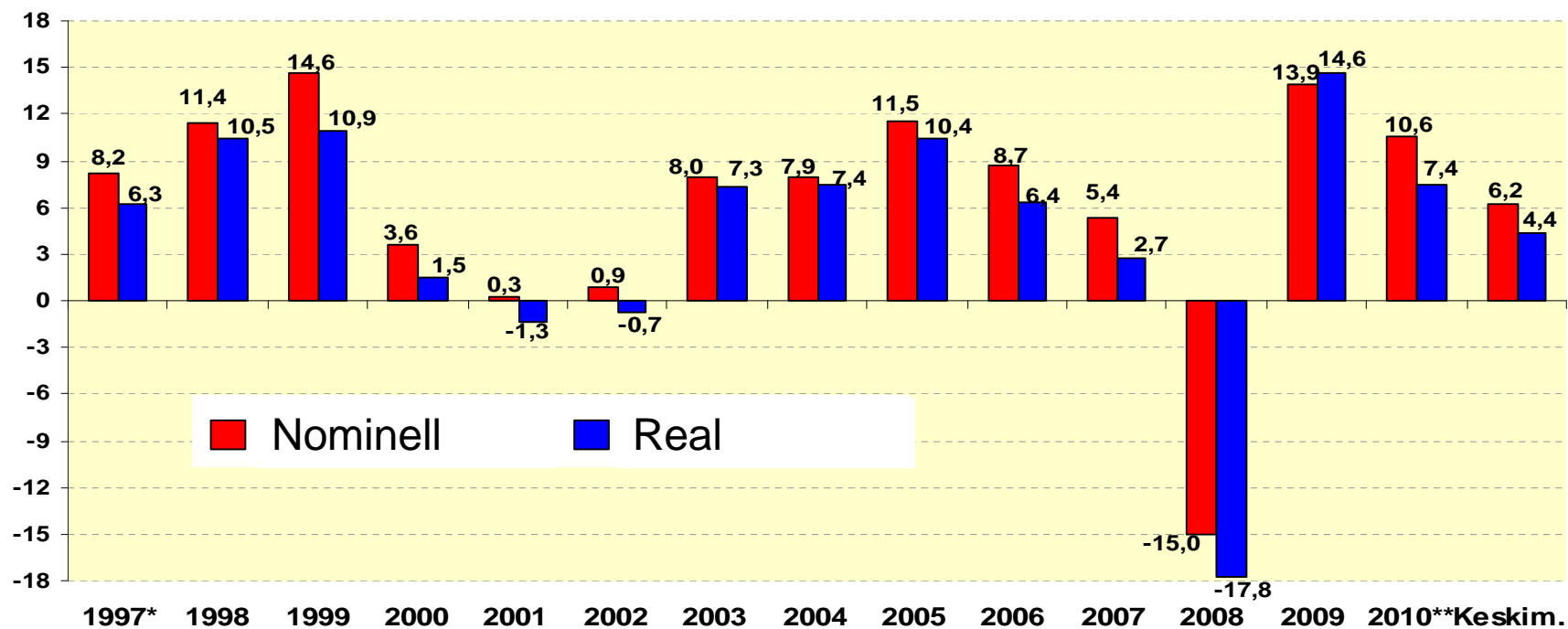

Källa: Pensionsskyddscentralen

Real avkastning på arbetspensionsplaceringar i privat sektor 1997–2010, % av sysselsatt kapital

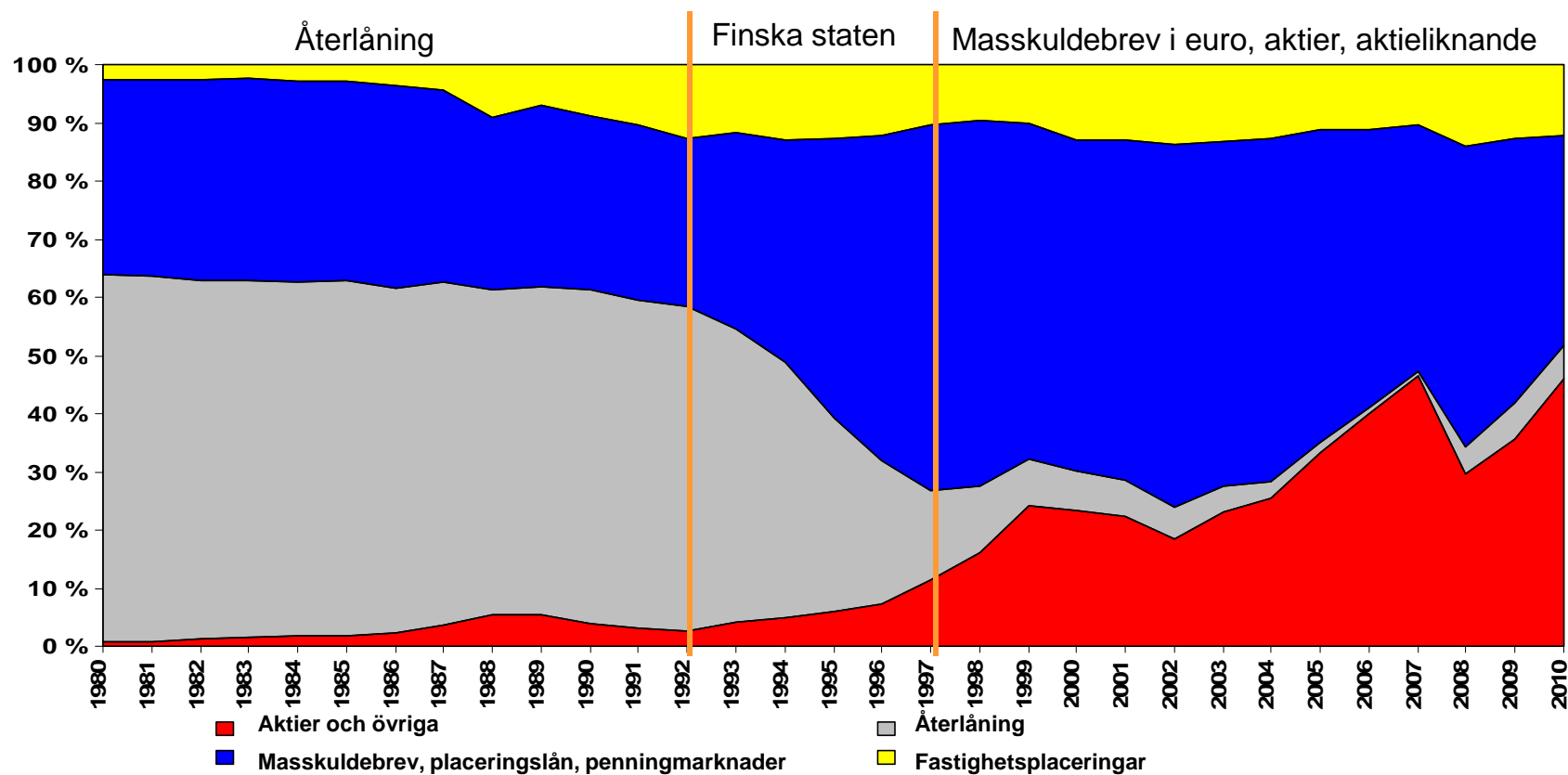

Avkastning på privatbranschernas arbetspensionsplaceringar 1997-2010, %/år

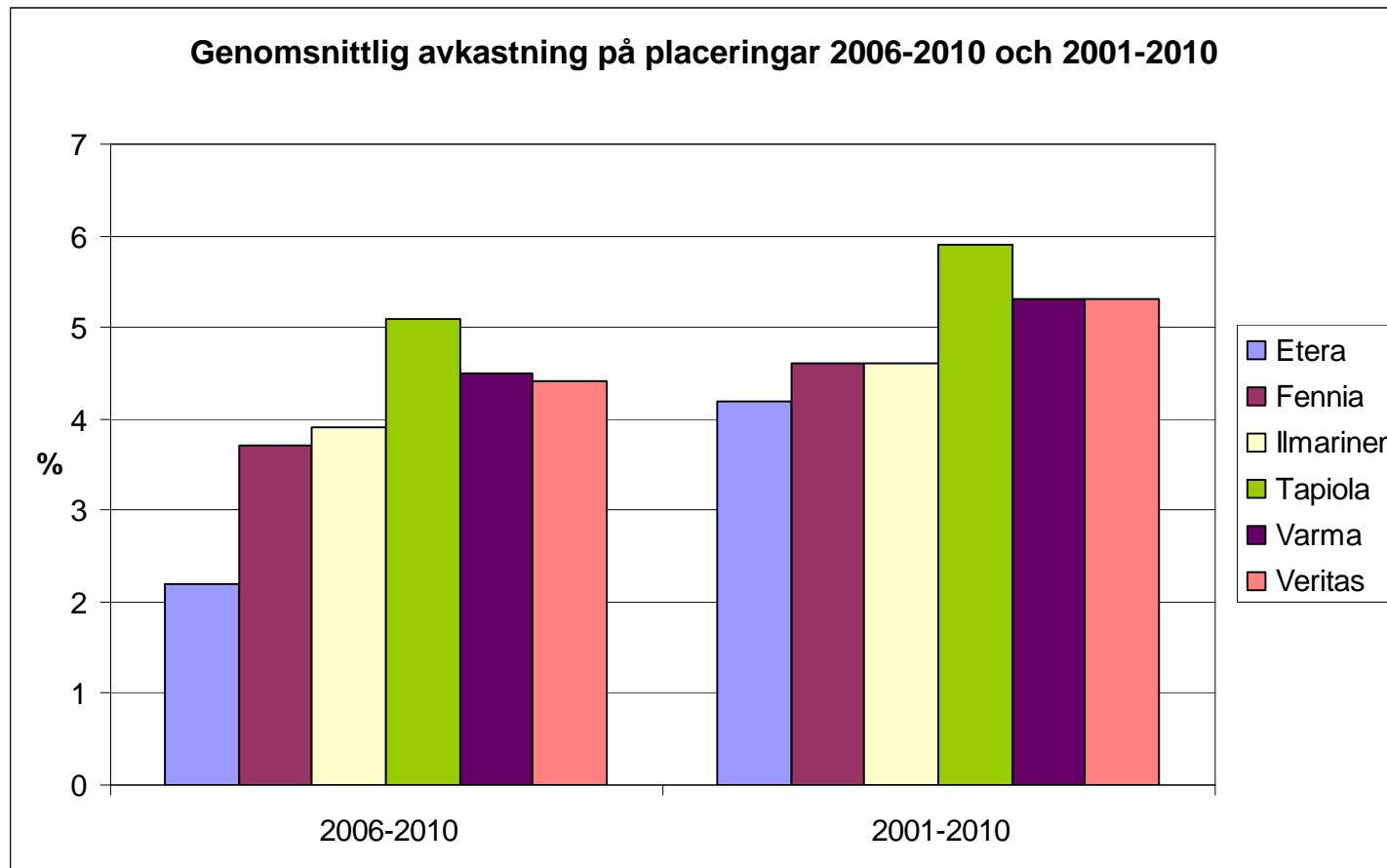
*1997 endast bolagens uppgifter, avkastningen 2010 uppskattning baserad på förhandsuppgifter
Vid beräkningen av medelavkastningen över åren har årsinkomsterna inte kapitalviktats.

Fördelning av arbetspensionsbolagens placeringar åren 1980–2010

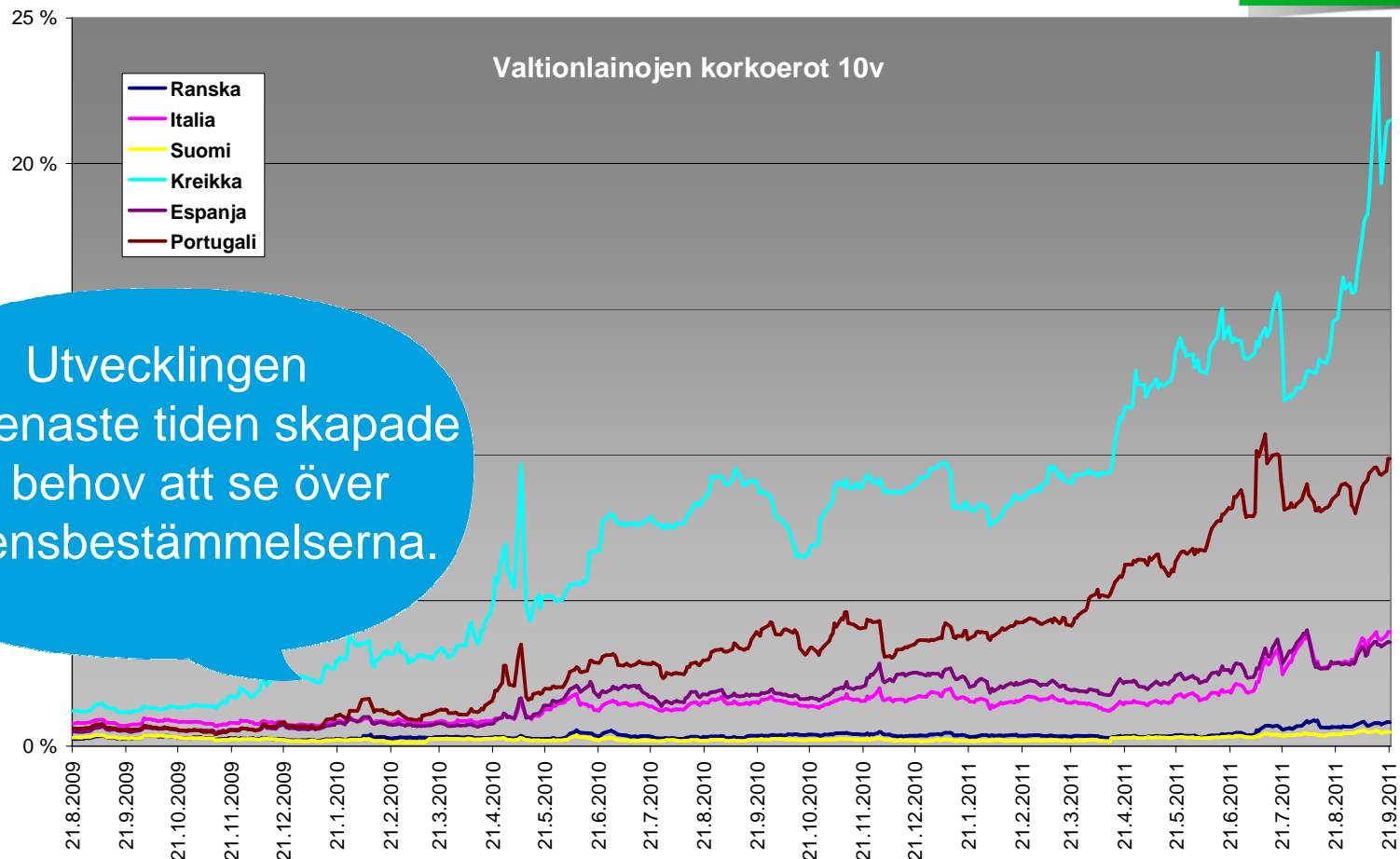

Åren 1980-1996 bokföringsvärden, 1997-1998 övergångsfas, fr.o.m. 1999 marknadsvärden

Genomsnittlig avkastning på placeringar under 5 och 10 år

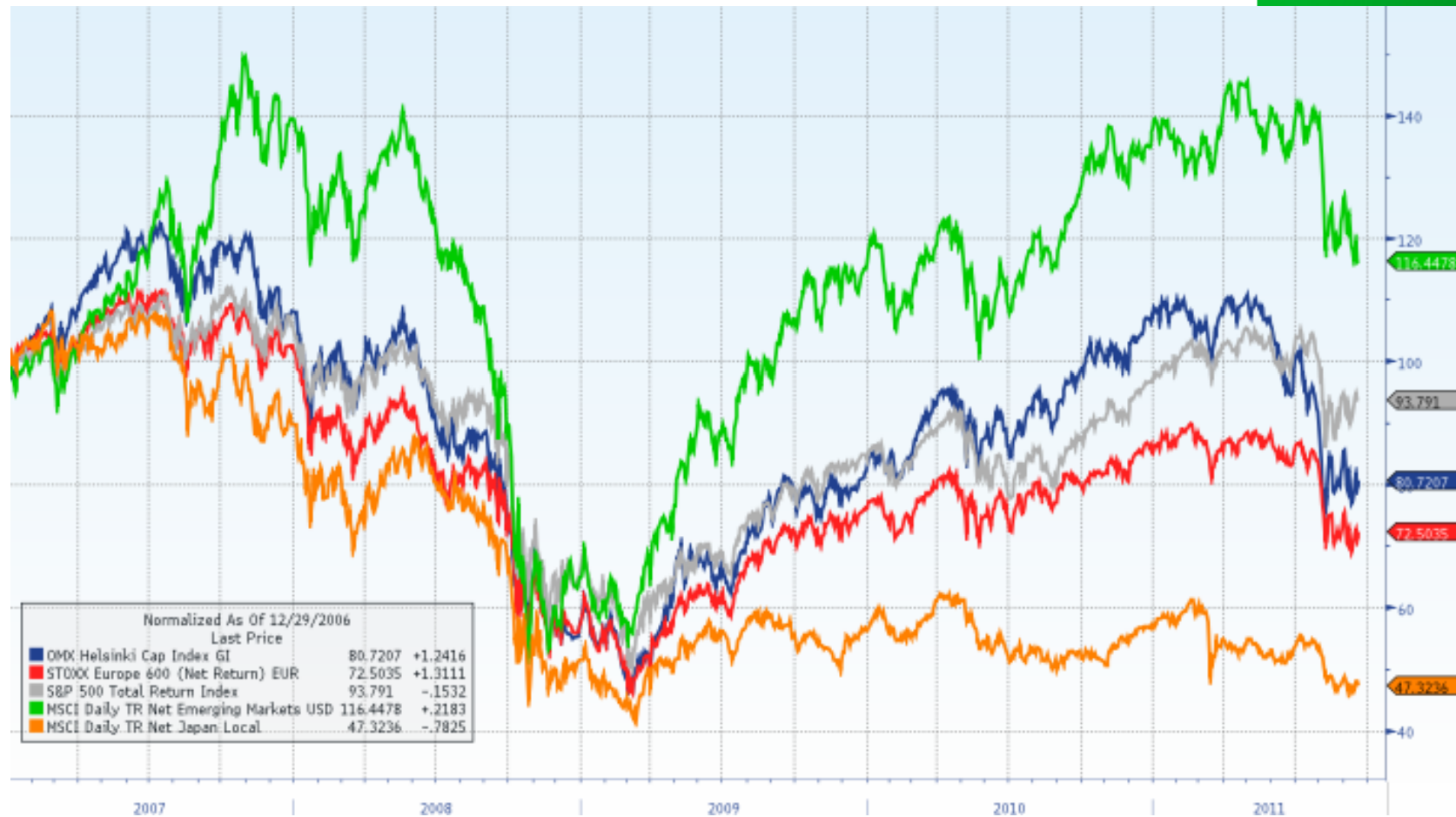

Differens mellan 10-åriga statslån 8/2009–9/2011

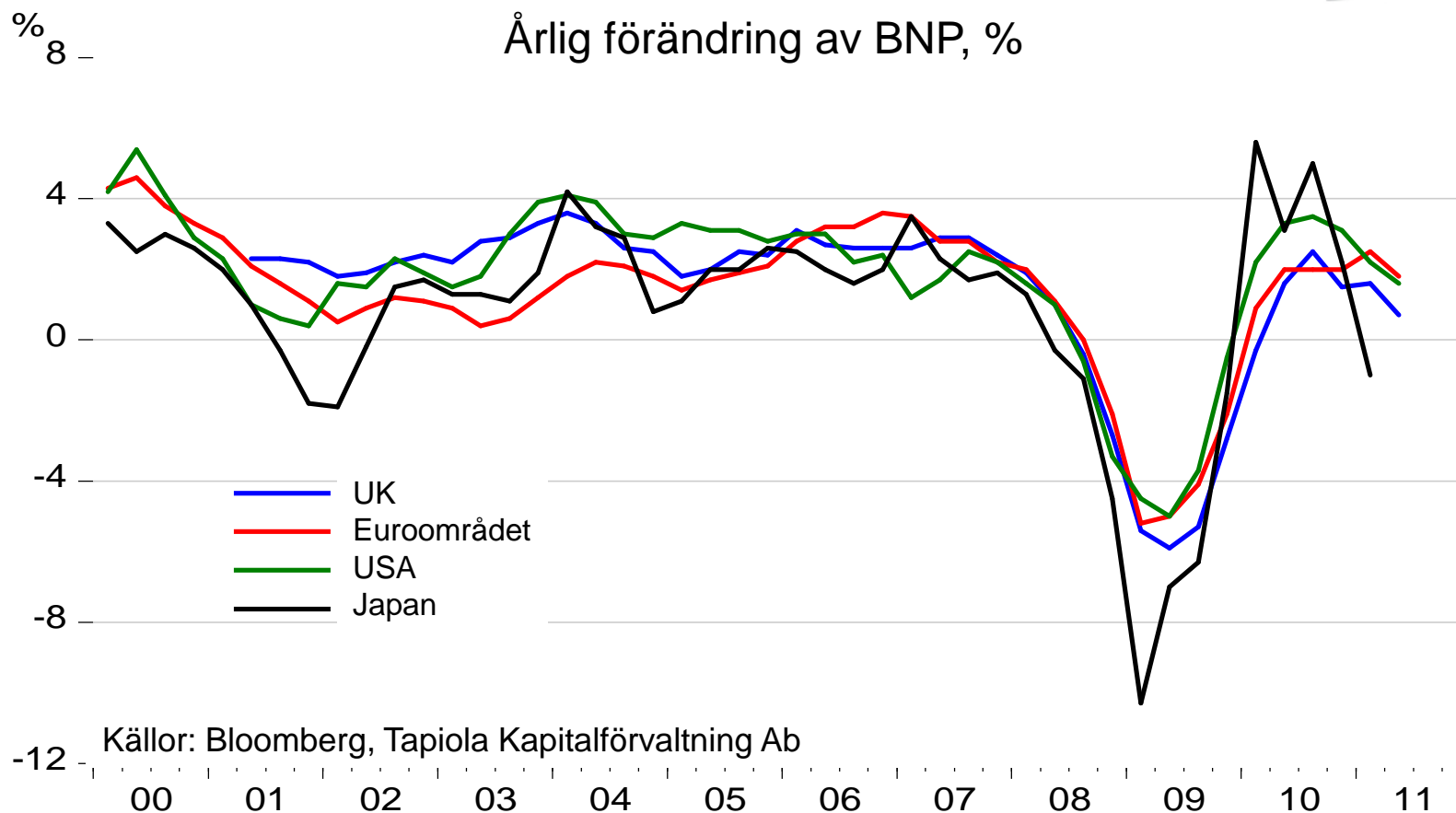

Utvecklingen den senaste tiden skapade ett behov att se över solvensbestämmelserna.

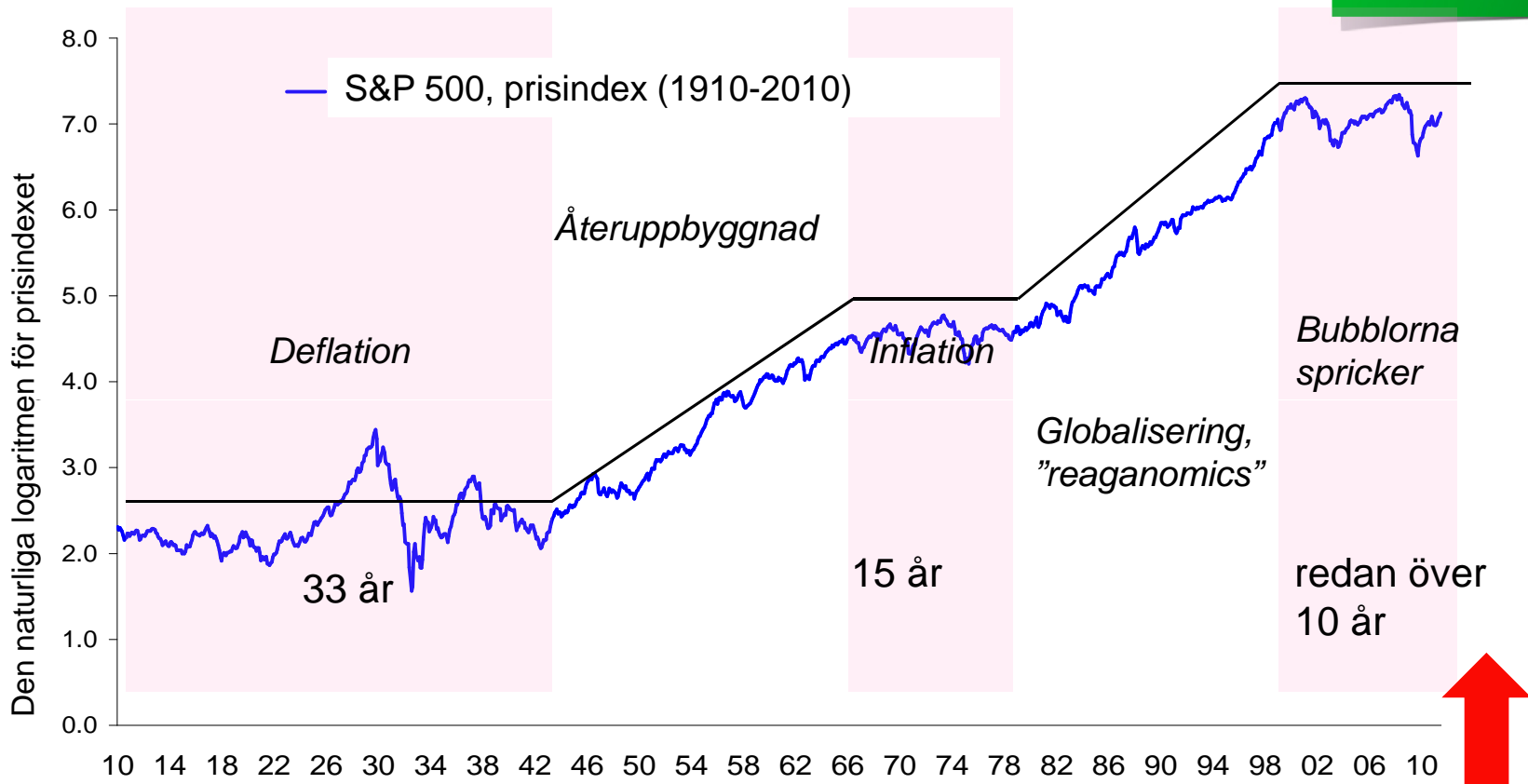
Aktiemarknaden 1.1.2007–20.09.2011

Tillväxten har avtagit överallt

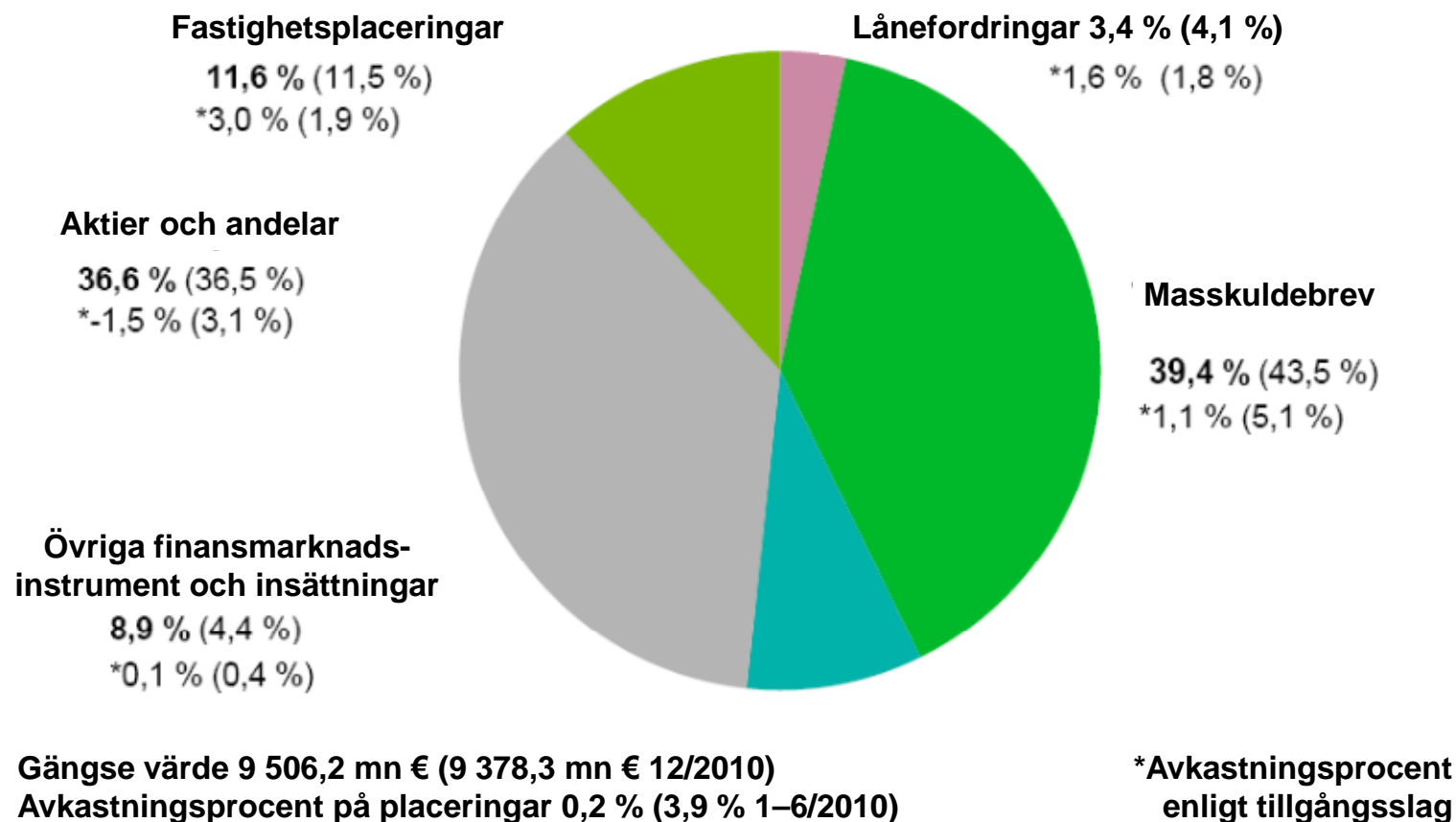
Den långsiktiga utvecklingen på aktiemarknaden omfattar olika typer av perioder

Källor: BCA Research, Tapiola Kapitalförvaltning Ab, Prof. Robert Shiller, Yale University

Det tar årtal att återhämta sig från finanskrisen.

Allokering och avkastningsprocent 1–6/2011

Solvens på en hållbar grund

Bolag	Placeringsintäkter 1–6/2011	Solvensnivå 1–6/2011	Proportionell solvens = verksamhetskapital /solvensgräns
Pensions-Tapiola	0,2 %	27,5 %	2,6
Ilmarinen	0,1 %	27,3 %	2,1
Varma	1,3 %	30,2 %	2,2
Pensions-Fennia	0,4 %	19,9 %	2,5
Veritas Pensionsförsäkring	0,0 %	25,1 %	2,4
Etera	0,5 %	19,9 %	1,8

Hur ser situationen ut för långsiktiga placerare?

- Den sköra ekonomiska tillväxten i industriländerna gör de ekonomiska cyklerna kortare – frekventare recessioner.
 - Risk för liknande deflationsspiral som i Japan.
 - De växande ekonomiernas roll som källor för slutefterfrågan betonas ytterligare.
- Aktierna i industriländerna har blivit ett taktiskt tillgångsslag – ”köp och håll”-strategin fungerar inte längre.
- Strukturbetonad argumentering ökar placeringarna på växande marknader. Särskild uppmärksamhet måste fästas vid marknadsprissättningen.
- Balansering av statsekonomierna kan kräva inflatorisk politik → 2010 kan rentav präglas av stagflation.
- En utmanande miljö både för aktie- och ränteplacering.
 - Alternativa placeringsobjekt (råvaror, valutor etc.).

1. Det finländska pensionssystemet
2. Placeringsverksamhetens roll vid finansiering av arbetspensioner
- 3. Ett hållbart pensionssystem med hjälp av arbetshälsoverksamhet**

Satsning på arbetshälsa betalar sig själv – för alla parter

Ur företagets perspektiv: Lönsamhet	Ur arbetstagarens perspektiv: Livskvalitet	Ur ett samhälleligt perspektiv: Demografisk försörjnings- kvot
<ul style="list-style-type: none">• sparar på arbetspensions- och sjukfrånvarokostnader• sparar på omsättningskostnader• kompetent personal – erfarna arbetstagare hålls kvar i företaget• visar att företaget bryr sig om personalen	<ul style="list-style-type: none">• arbete ger innehåll och betydelse i livet• arbete främjar funktionsförmågan• personlig utveckling – ökad kompetens• pensionering vid god hälsa• utkomsten tryggad under rehabilitering	<ul style="list-style-type: none">• bredare skattebas minskar trycket på högre skatter• minskat behov av att rekrytera från utlandet• mindre tryck på högre arbetspensionsavgifter• minskat behov av socialhjälp eftersom löneintäkterna är högre än pensionerna

Målet med arbetshälsoverksamhet

- **Upprätthålla** hela personalens arbetsförmåga
 - **Förebygga** arbetsoförmåga
 - **Minska** förtida pensionering
 - **Minska** sjukfrånvaron
 - **Förbättra** stämningen i företaget
- **Göra företaget till en lockande och eftertraktad arbetsplats**

Arbetshälsotjänster

VERKTYG OCH MATERIAL:
eTyky Internettjänst

EXPERTSTÖD:

Kartläggning och bedömning

- arbetshälsoenkät
- rapport
- presentation för ledningen
- övrig bedömning

Planering och verkställande

- utarbetande av utvecklingsplan
- expertnätverk
- utbildning och träning
- verksamhetsmodeller och -program
- ekonomiskt stöd för verkställandet

Uppföljning

- bedömning av inverkan

Invalidpensioner i Finland

- För närvarande får 270 000 finländare invalidpension varav 38 procent har mentala problem som huvuddiagnos.
- Nya invalidpensioner beviljas årligen till ca 23 000 personer (30 % till följd av mentala problem).
- Medelåldern för ålderspension är 63,4 år.
- Medelåldern för invalidpension är ca 55 år.
- Av de som får invalidpension är 100 000 villiga att fortsätta i arbetslivet om det vore möjligt med beaktande av arbetsuppgifter.

Cirka 70 % återgår till arbetslivet efter framgångsrik rehabilitering.

Projektet Entusiasm i arbetet 2010–2011

SITRA

OUTO
KUMPU

TAPIOLA

MAINT
PARTNER

■ SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

mobile spa: service/
phones/
accessories/

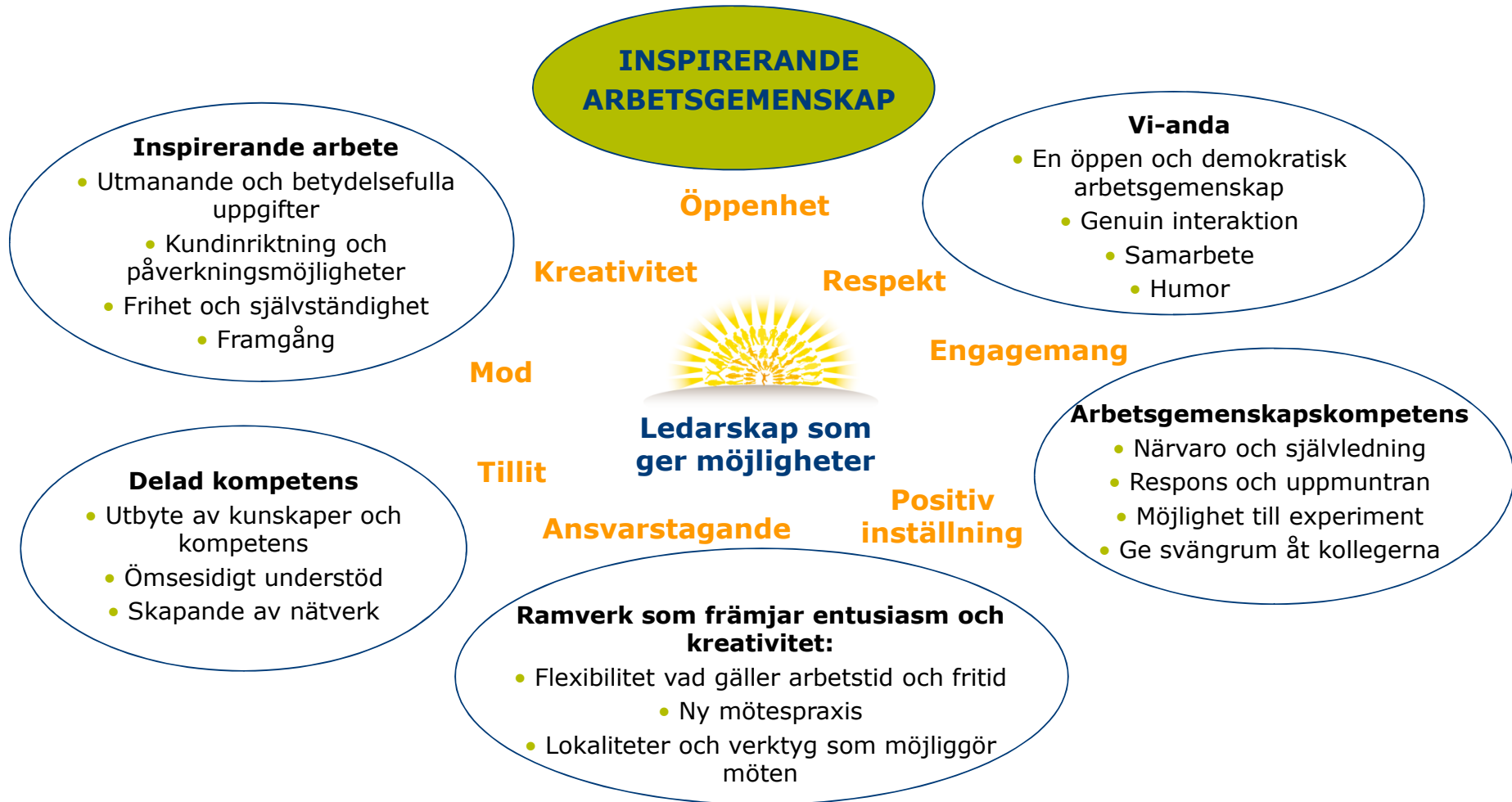
Målet med projektet Entusiasm i arbetet

Mål

En entusiastisk arbetsgemenskap
och entusiastiska individer

- Insamling av erfarenheter av vad som skapar entusiasm i arbetet och vad som krävs av individen, arbetsgemenskapen och ledarna.
- Individerna, cheferna och arbetsgemenskapen uppmuntras att aktivt och på eget initiativ tillämpa metoder som skapar entusiasm i arbetet.
- Arbetsgemenskapen, pilotorganisationen och nätverket för entusiasm i arbetet utbyter och sprider erfarenheter samt nya verksamhetsmodeller genom att nyttja sociala medier.
- Främjande av experiment med ledarskap som ger möjligheter för att understöda entusiasm i arbetet.

Vad ger Entusiasm i arbetet?

Frågor?

Kommentarer?

Tankar?

Tack!